

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Folketingets Socialudvalg

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 19. november 2014

Tlf. 33 92 93 00
Fax. 33 93 25 18
E-mail sm@sm.dk

Ansvarlig: cap
Sagsnr. 2014 - 6231

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 16. juli 2014 følger hermed ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forholds endelige svar på spørgsmål nr. 482 (SOU alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Spørgsmål nr. 482:

"Jeg er blevet bekendt med en sag, hvor en bedstemor har fået rettens afgørelse om, at kommunens og Ankestyrelsens afgørelse om begrænsning af samvær med barnebarnet ophæves, og hvor kommunen 3 måneder efter dommens afsigelse fortsat ikke har efterlevet rettens afgørelse.

Vil ministeren i den forbindelse redegøre for, hvad procedurerne er for kommunernes efterlevelse af en retsafgørelse om samvær med den biologiske familie for børn, der er anbragt i plejefamilie uden samtykke, herunder hvilke frister, der gælder for iværksættelse af det af retten fastsatte samvær. Vil ministeren i forlængelse heraf oplyse, hvorvidt ministeren finder det rimeligt, at der i konkrete sager, kan gå flere måneder før kommunen efterlever rettens afgørelse? Vil ministeren endelig oplyse, hvilke muligheder en borger har for at klage i tilfælde af, at en kommune ikke efterlever en retsafgørelse i samværssager inden for rimelig tid?"

Svar:

Jeg skal indledningsvis understrege, at jeg ikke har kendskab til de konkrete omstændigheder i sagen.

Jeg har forstået spørgsmålet således, at der er tale om en sag, hvor børn og unge-udvalget oprindeligt, efter reglerne i servicelovens § 71, stk.3, har truffet afgørelse om at begrænse barnets ret til samvær med sin bedstemor under en anbringelse uden for hjemmet, og hvor en domstol efterfølgende har ophævet denne afgørelse.

I den forbindelse kan jeg oplyse, at udgangspunktet for reglerne om samvær efter servicelovens § 71 er, at et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, har ret til samvær og kontakt med familie og netværk, og herunder også søskende, bedsteforældre m.v. under anbringelsen. Det er kommunalbestyrelsen, der under hensyntagen til beskyttelse af barnets eller den unges bedste og til barnets sundhed og udvikling, har ansvaret for at sikre, at forbindelsen mellem barnet og forældre og netværk holdes ved lige.

Kommunebestyrelsen kan efter reglerne i servicelovens § 71, stk. 2, om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet. I vurderingen af, hvorvidt der i en konkret sag er behov for at regulere omfanget og udøvelsen af et barns eller en ungs samvær med familie og netværk, skal der lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen.

Efter domstolens ophævelse af den tidligere afgørelse er det kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for om fornødent at træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet i den konkrete sag.

Såfremt en kommune undlader at træffe en afgørelse, og partnerne i sagen er uenige i dette, kan kommunens passivitet i visse tilfælde påklages. Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har rettet henvendelse til Justitsministeriet, der oplyser følgende:

”Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der spørges til muligheden for at klage over, at en myndighed undlader at træffe en afgørelse. Der kan i den forbindelse henvises til Jens Garde m.fl., Forvaltningsret, Almindelige emner (5. udgave 2009), side 306, hvor der er anført følgende:

”Myndighedens passivitet, dvs. udladelse af at træffe en afgørelse i sagen, kan i relation til den administrative rekurs sidestilles med en afgørelse, idet den i realiteten nærmest har karakter af et afslag. Passivitet kan derfor påklages i den administrative rekurs.”

Jeg kan desuden oplyse, at det klare udgangspunkt er, at kommuner skal efterleve Ankestyrelsens og domstoles afgørelser umiddelbart.

I forhold til handlemuligheder såfremt en kommunalbestyrelse undlader at opfylde en bestemt handlepligt, har Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold indhentet bidrag fra Økonomi- og Indenrigsministeriet, der bl.a. oplyser følgende:

”Økonomi- og Indenrigsministeriet kan oplyse, at tilsynet med, at kommunerne overholder lovgivningen, varetages af Statsforvaltningen, jf. § 47, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse.

Statsforvaltningen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. lov om kommunernes styrelse § 48, stk. 1.

Det fremgår af samme lovs § 48, stk. 3, at Statsforvaltningen ikke fører tilsyn, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag.

Det er Statsforvaltningen selv, der efter § 48 a i lov om kommunernes styrelse beslutter, om der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en tilsynssag. Det afgørende for, om Statsforvaltningen har pligt til at undersøge en sag nærmere, er, om der foreligger oplysninger, som giver grund til at antage, at der er en vis sandsynlighed for en ulovlighed, som ikke er bagatelagtig, og som har betydning for retstilstanden i dag.

Statsforvaltningen råder som led i tilsynet over en række forskellige reaktionsmuligheder, jf. lov om kommunernes styrelse §§ 50-51. Statsforvaltningen har herunder mulighed for at træffe afgørelse om tvangsbøder til de medlemmer af kommunalbestyrelsen, der er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, jf. lov om kommunernes styrelse § 50 b.

Tvangsbøder kan f.eks. anvendes, hvis en bindende afgørelse truffet af en kompetent rekurs- eller tilsynsmyndighed ikke efterleves af en kommune, og myndigheden ikke selv har tilstrækkelige midler til at formå kommunen hertil. I en sådan situation har Statsforvaltningen kompetence og efter omstændighederne pligt til at skride ind over for dette.

Økonomi- og Indenrigsministeriet, som er den øverste tilsynsmyndighed, har hidtil ikke taget stilling til anvendelse af tvangsbøder i en situation, hvor ulovligheden består i manglende efterlevelse af en retsafgørelse.

Økonomi- og Indenrigsministeriet skal dog generelt udtale at:

Såfremt den relevante retsafgørelse udstikker en egentlig handlepligt for kommunen, vil det kommunale tilsyn efter omstændighederne ved hjælp af tvangsbøder kunne anvendes til at fremtvinge en bestemt handlemåde i kommunen. Det er i den forbindelse en forudsætning, at det påhviler kommunalbestyrelsen at efterleve retsafgørelsen, at dommen omhandler overtrædelse af lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. lov om kommunernes styrelse § 48, stk. 1, at sanktionen i det konkrete tilfælde må anses for påkrævet frem for mindre indgribende reaktioner fra tilsynets side, og at retsafgørelsen ikke kan tvangsfuldbyrdes efter andre regler, herunder ved fogedrettens bistand.”

Det er efter min opfattelse vigtigt at understøtte, at anbragte børn og unge så vidt muligt bevarer kontakten til familie og netværk, så barnet eller den unge kan bevare eller skabe nære relationer og også på længere sigt har familie og netværk at støtte sig til. Derfor vil jeg også gerne afslutningsvis understrege, at det er vigtigt, at kommunerne, under hensyntagen til barnets bedste, så hurtigt som muligt træffer afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet, når det er nødvendigt i en konkret sag.

Manu Sareen

/ Lise Stidsen Vandahl